ATTITYDER TILL YRKESPROGRAM

En återkommande studie bland elever i åk. 9, 2024

SAMMANFATTNING:

- Andelen elever som är positivt inställda till yrkesprogram på gymnasiet har minskat något jämfört med tidigare år. Varannan elev i årskurs 9 är idag positiva yrkesprogram i allmänhet.
- Ungefär hälften kan tänka sig att läsa ett yrkesprogram.
- Vi ser en ökning av andelen elever som varken är positivt eller negativt inställda till yrkesprogrammen. En trend som verkar ha hållit i sig de senaste åren.
- Andelen elever som tycker att ett yrkesprogram är ett smart val inför framtiden har återgått till tidigare nivåer efter förra årets ökning.
- Det är fortsatt en stor andel av eleverna som upplever att yrkesprogrammen gör det lätt att få jobb efter gymnasiet, men denna tidigare mycket starka association fortsätter att minska.
- Ungefär hälften av eleverna känner till att automatisk högskolebehörighet (med möjlighet att välja bort) har återinförts. Ungefär en tredjedel säger sig blir intresserade av yrkesprogram till följd av förändringen
- Det finns skillnader mellan tjejer och killars inställning till yrkesprogram, där de sistnämnda generellt är något mer positiva.

UNGDOMSBAROMETERNS REFLEKTION:

- Efter förra årets ökning återvänder den svagt negativa trend vi sett tidigare i fråga om inställning en till yrkesprogram generellt. Andelen negativt inställda till yrkesprogram fortsätter dock att ligga på en konstant nivå medan antalet elever som varken är positivt eller negativt inställda har fördubblats jämfört med år 2020.
- Skillnaderna i inställning till yrkesprogram ska förstås ses i ljuset av den svagt stigande antal förstahandssökande som observerats det senare året, vilket alltså pekar i en motsatt riktning (även om målgrupperna är olika). Då förändringarna i både siffrorna trots allt är marginella, är kanske den viktigaste slutsatsen från denna studie att unga generellt blir mer neutrala till yrkesprogram, snarare än mer negativa.
- Färre upplever sig fått tillräcklig information om yrkesprogram under de senaste åren, vilket sannolikt delvis kan förklaras av en negativ trend i hur många som pratat med sin studie- och yrkesvägledare om detsamma.
- Högskolebehörigheten som återinförs för yrkesprogrammen 2023 har haft en positiv effekt på andelen intresserade men det är fortfarande ungefär hälften av eleverna som inte känner till förändringen. Likväl fortsätter yrkesprogrammens lägre status att vara en av deras främsta utmaningar, även om den fortsatta nedgången i andelen som förknippar dem med säkra jobb också är tilltagande problematisk.
- Trots att en mindre andel tjejer kan tänka sig välja yrkesprogram är det fortfarande varannan tjej som ställer sig positivt till programmen i allmänhet. Tjejer är också de bäst informerade om högskolebehörighet på yrkesprogrammen vilket kan komma att ha en positiv effekt på sikt.

Vilken är din inställning till yrkesprogram på gymnasiet i allmänhet?

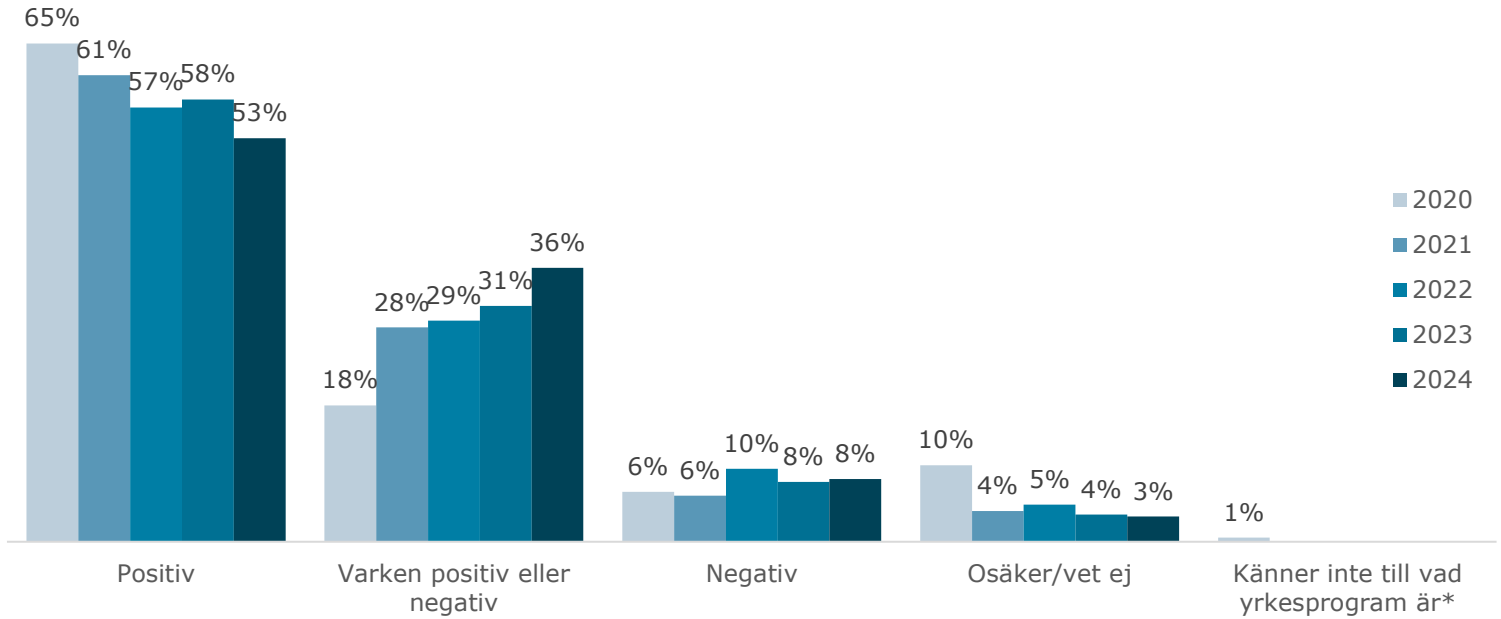

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Kan du tänka dig att gå ett yrkesprogram på gymnasiet?

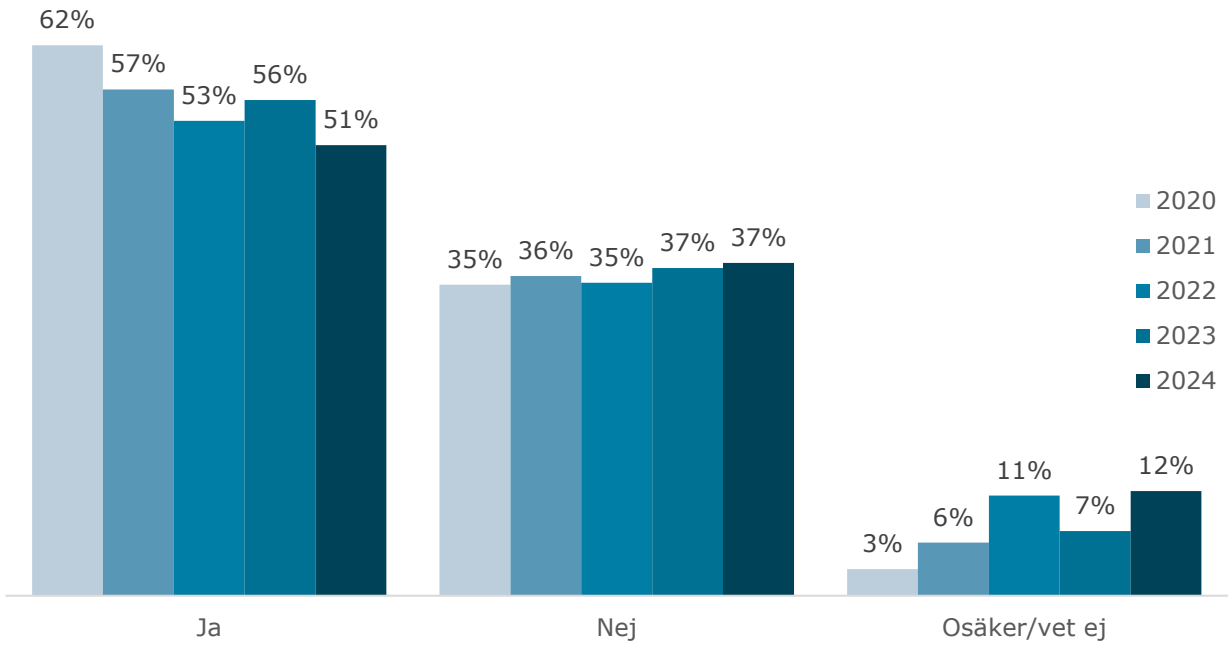

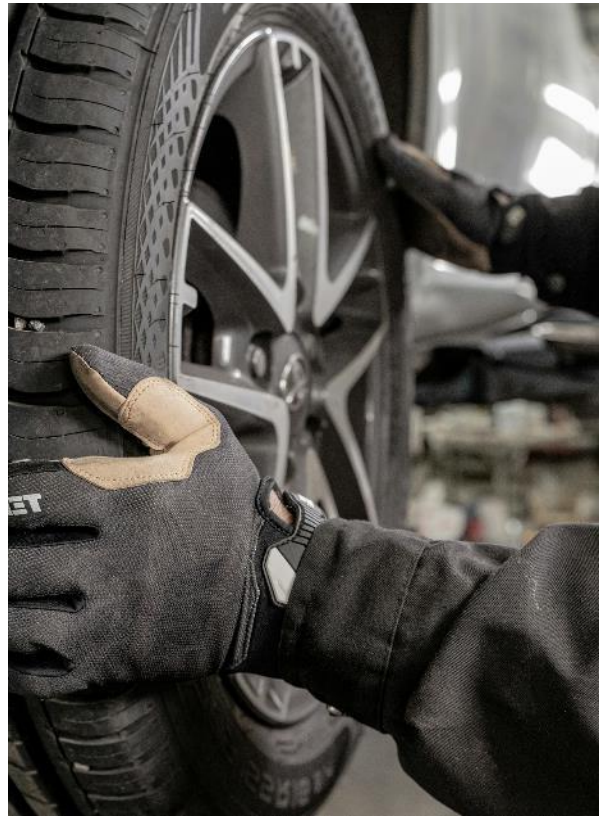

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Påstående: Att läsa yrkesprogram är ett smart val inför framtiden

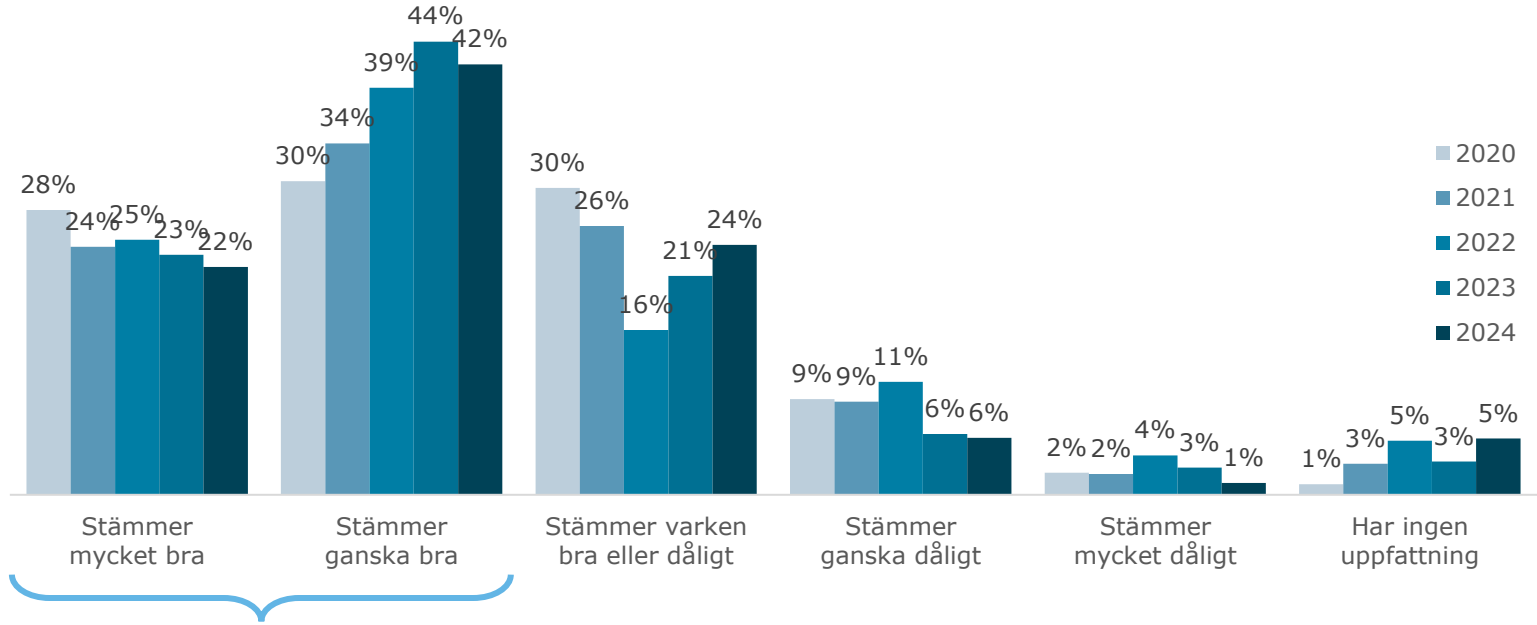

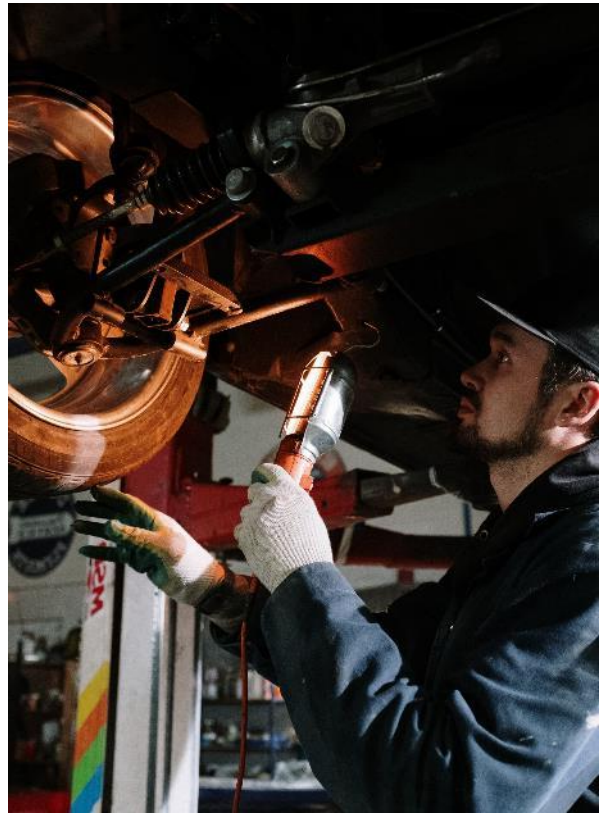

STÄMMER GANSKA + MYCKET BRA	2020	2021	2022	2023	2024
	58%	59%	64%	67%	64%

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Påstående: Det finns yrkesprogram med intressant utbildningsinnehåll

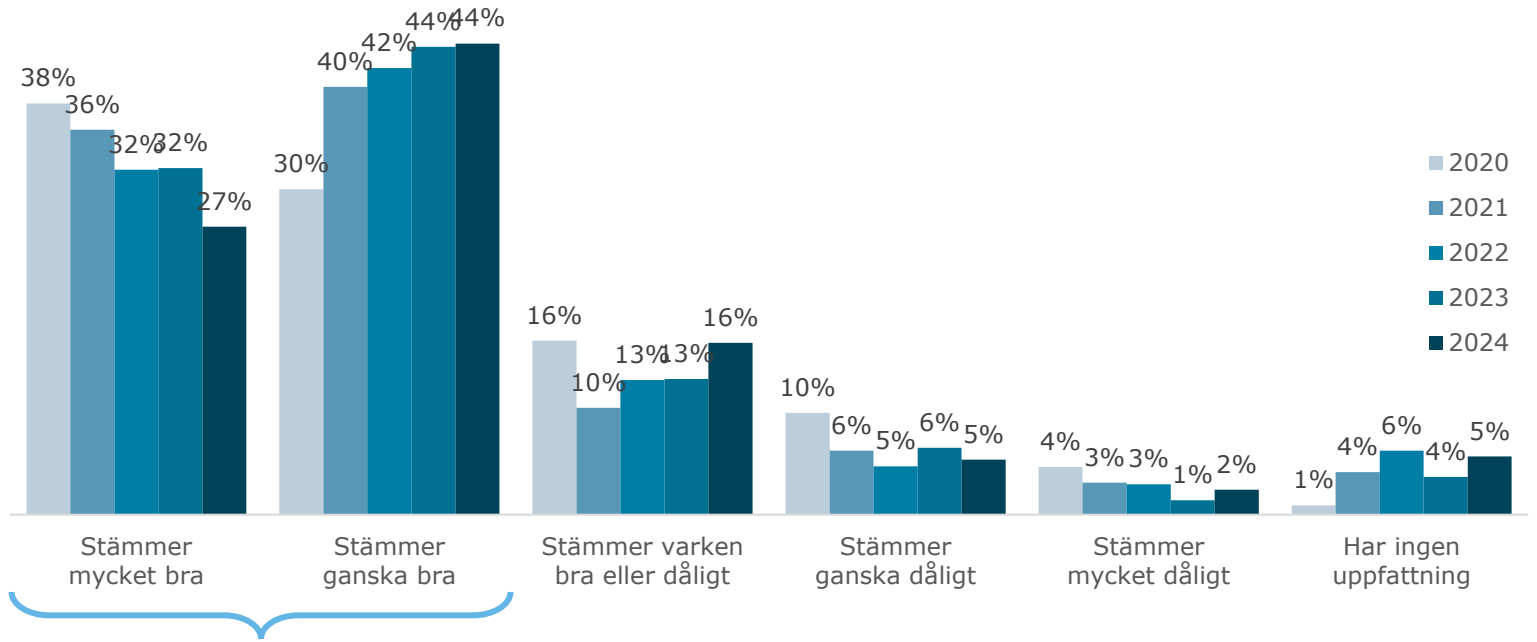

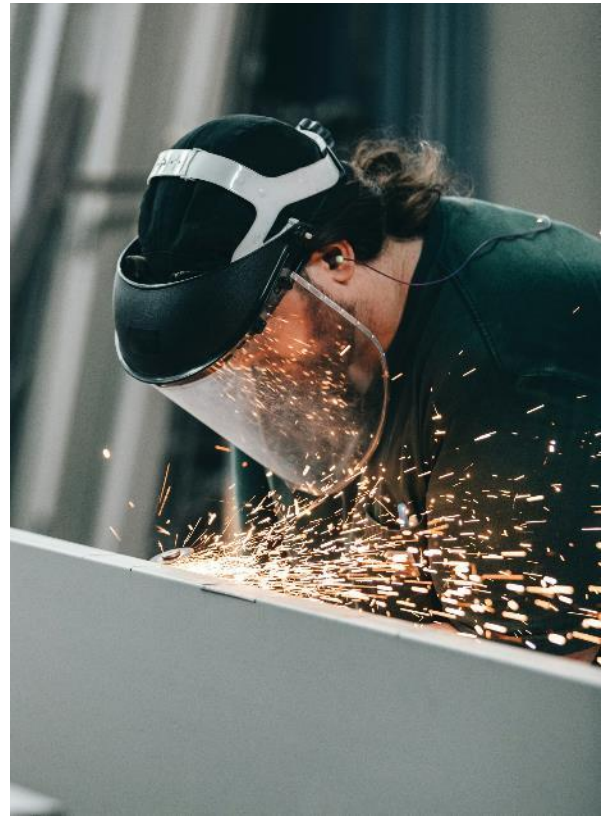

STÄMMER GANSKA + MYCKET BRA	2020	2021	2022	2023	2024
	68%	76%	74%	76%	71%

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Påstående: Att läsa yrkesprogram ger en bra utbildning

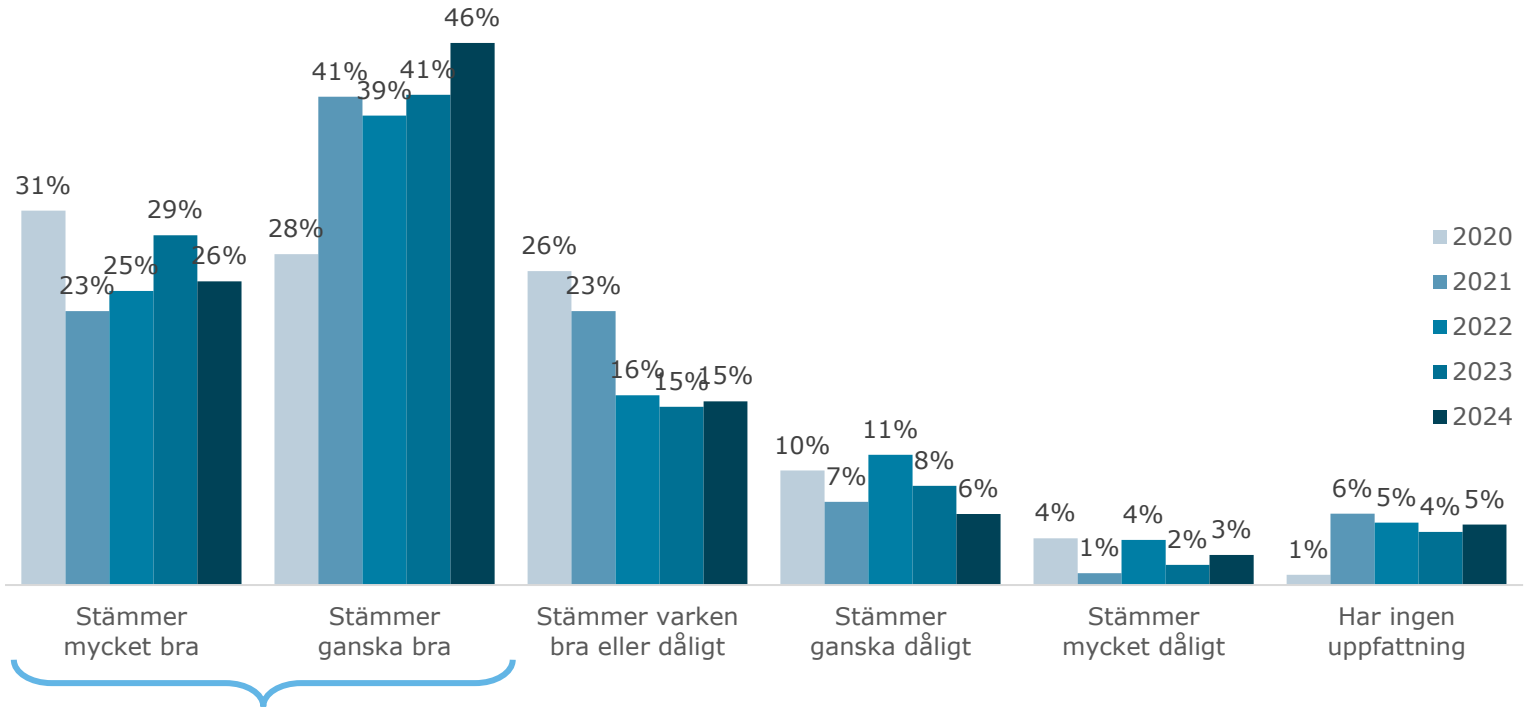

STÄMMER GANSKA + MYCKET BRA	2020	2021	2022	2023	2024
	59%	63%	64%	70%	72%

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Påstående: Yrkesprogram ger många valmöjligheter efter gymnasiet, t.ex. karriärmöjligheter, vidare studier eller starta eget

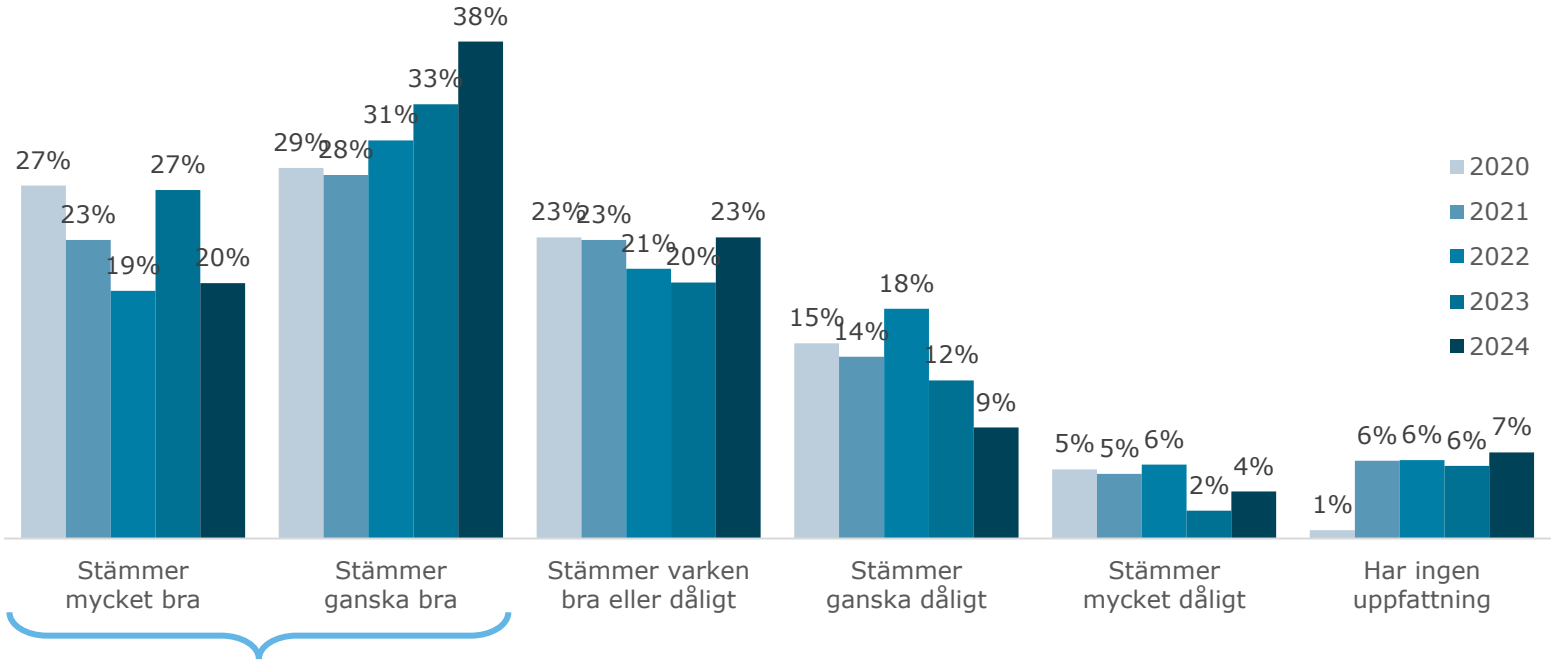

STÄMMER GANSKA + MYCKET BRA	2020	2021	2022	2023	2024
	56%	52%	50%	60%	58%

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Påstående: Att läsa yrkesprogram gör det lätt att få jobb efter gymnasiet

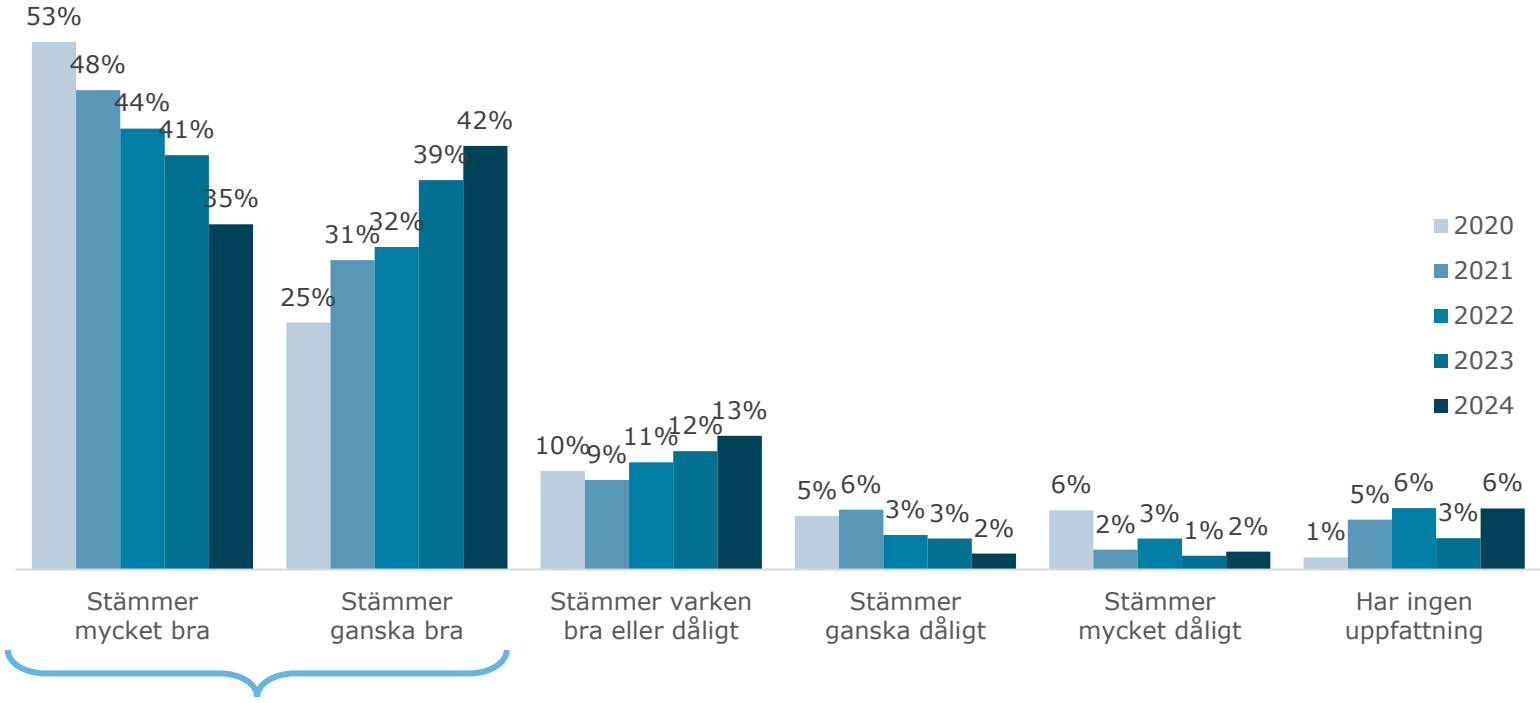

STÄMMER GANSKA + MYCKET BRA	2020	2021	2022	2023	2024
	78%	79%	76%	80%	77%

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Påstående: Det är hög status att läsa yrkesprogram

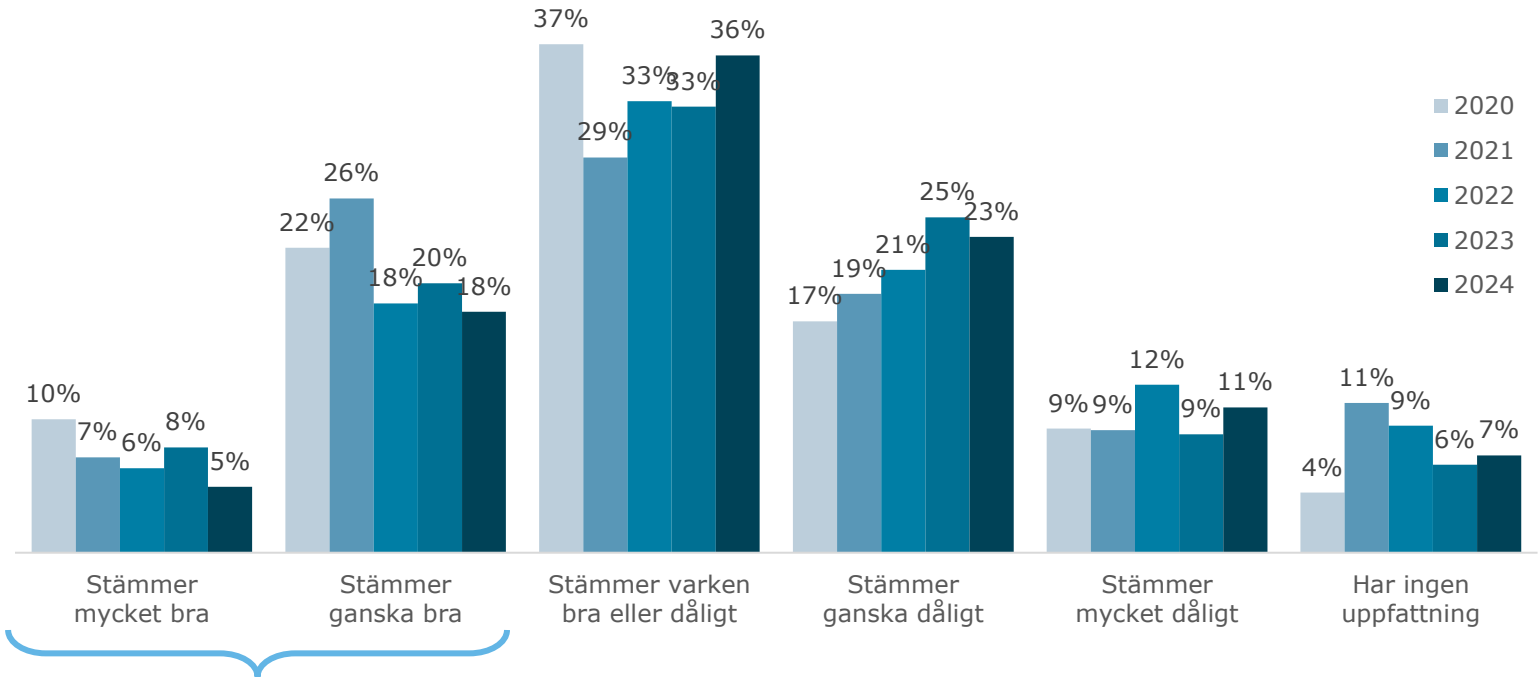

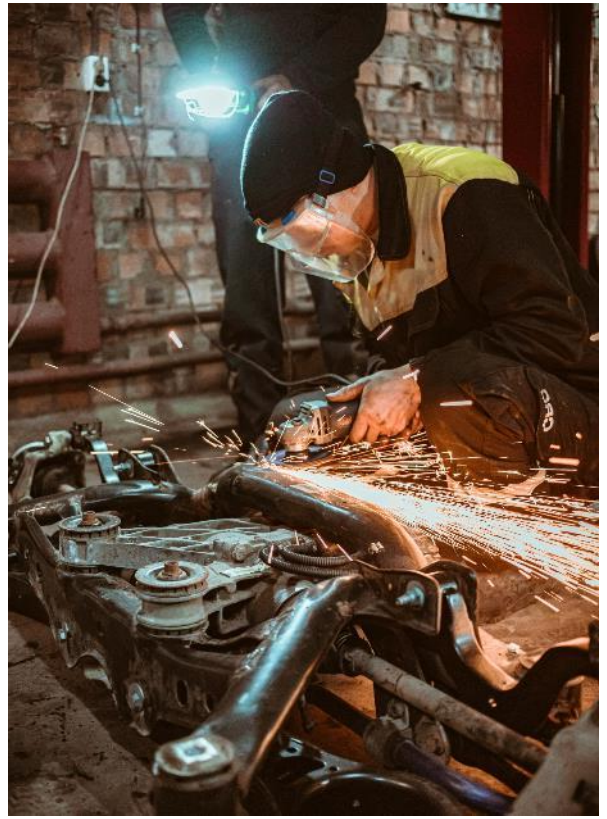

STÄMMER GANSKA + MYCKET BRA	2020	2021	2022	2023	2024
	32%	33%	24%	28%	23%

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Tycker du att du fått tillräcklig information inför ditt gymnasieval?

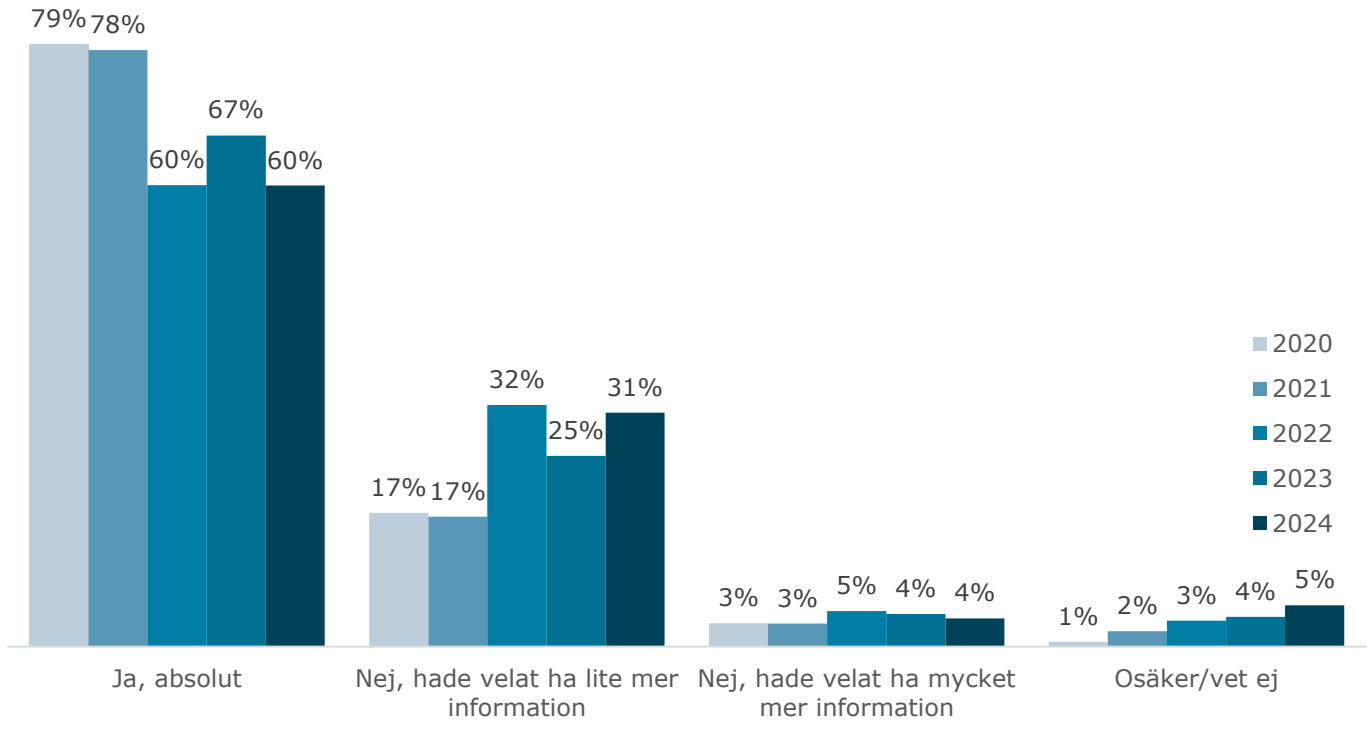

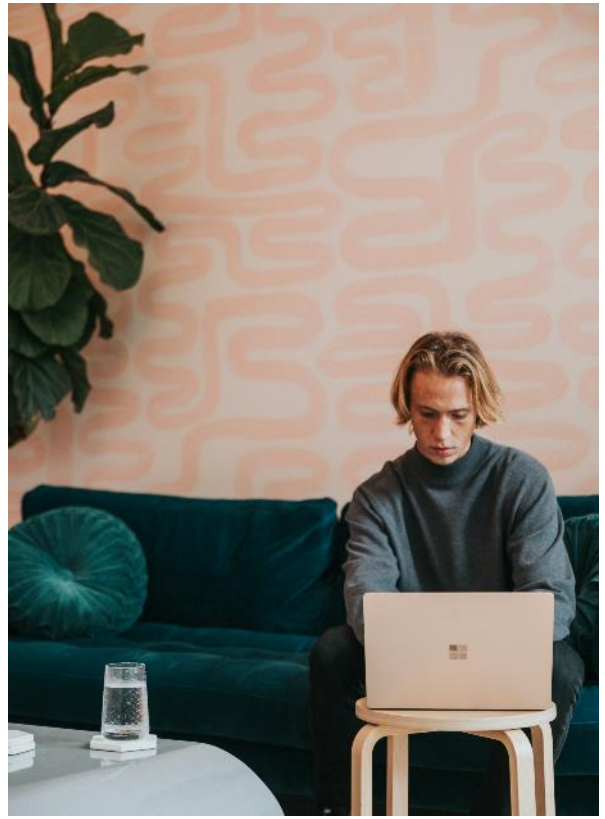

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Tycker du att du fått tillräcklig information om yrkesprogram inför ditt gymnasieval?

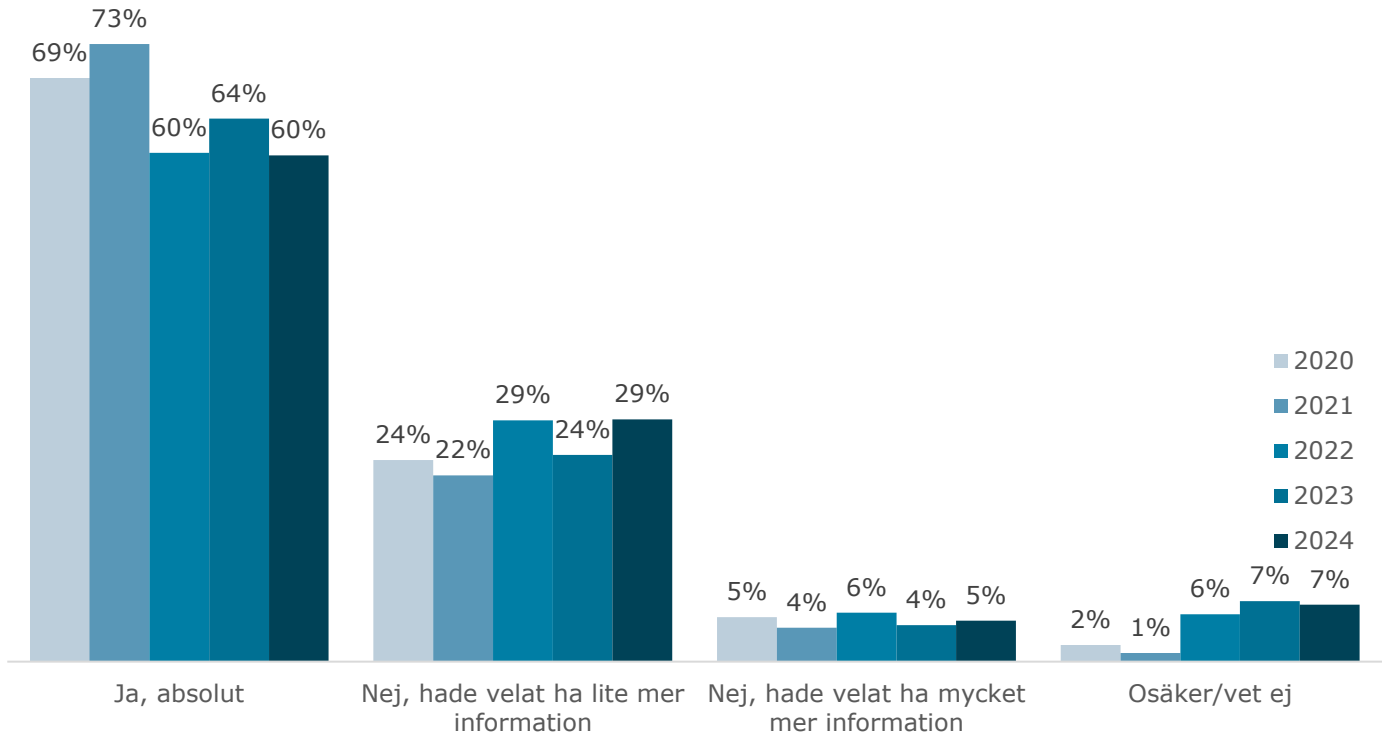

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Påstående: Studie- och yrkesvägledaren har informerat om yrkesprogram

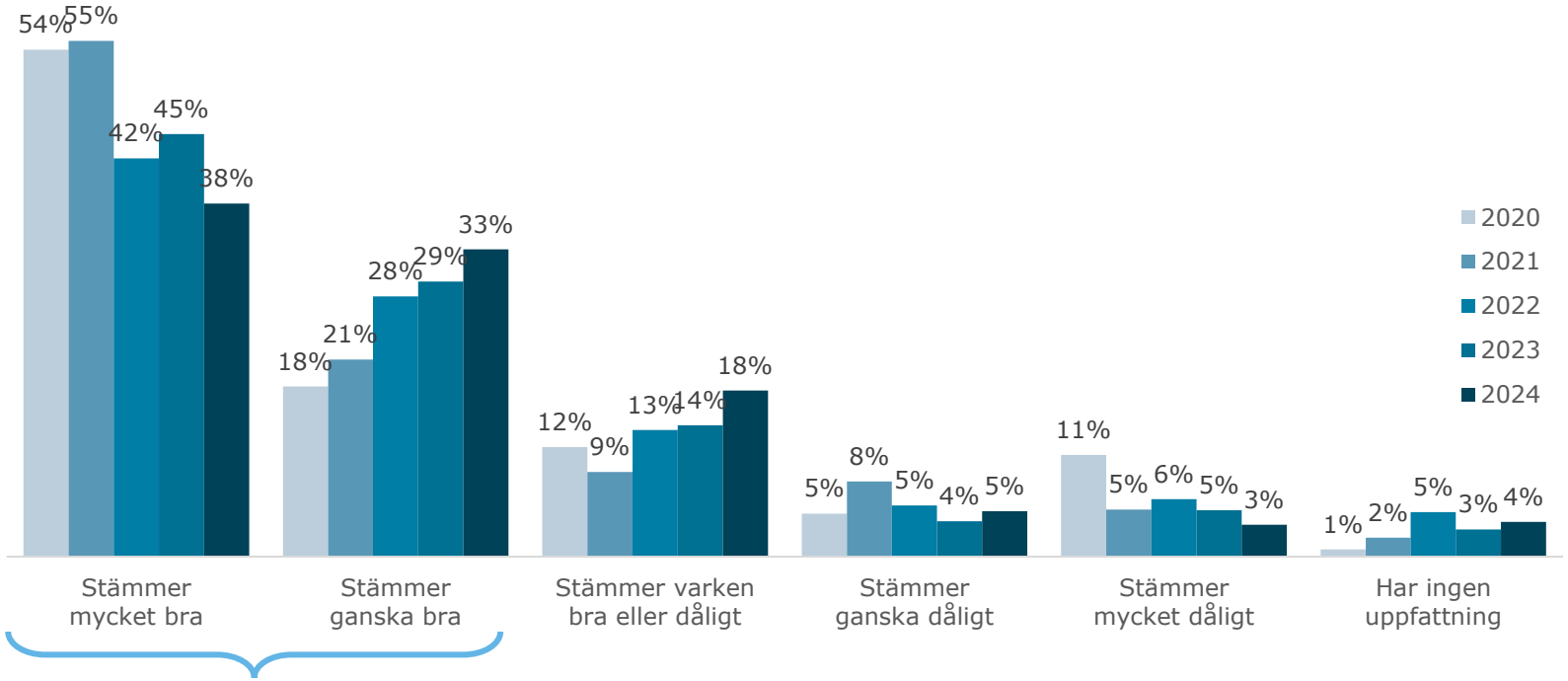

STÄMMER GANSKA + MYCKET BRA	2020	2021	2023	2023	2024
	72 %	75 %	70%	74%	71%

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Känner du till att automatisk högskolebehörighet, med möjlighet att välja bort, har införts för alla yrkesprogram från 2023?

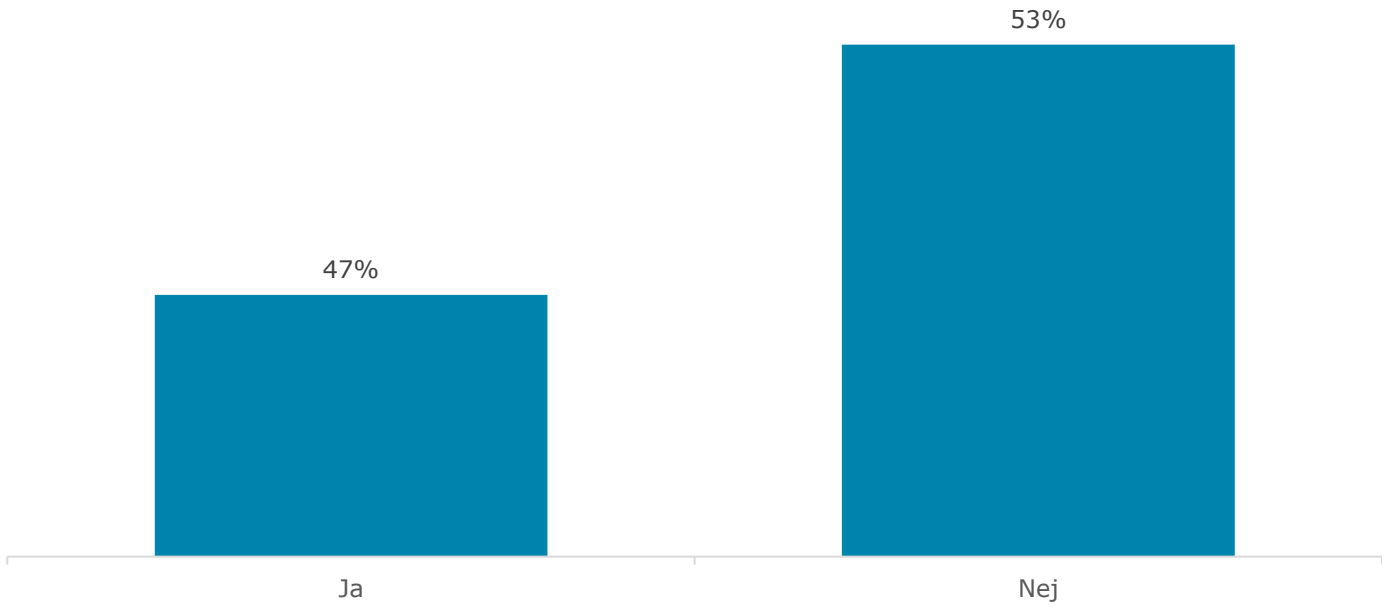

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Att automatisk högskolebehörighet införs på yrkesprogrammen, gör det dig...

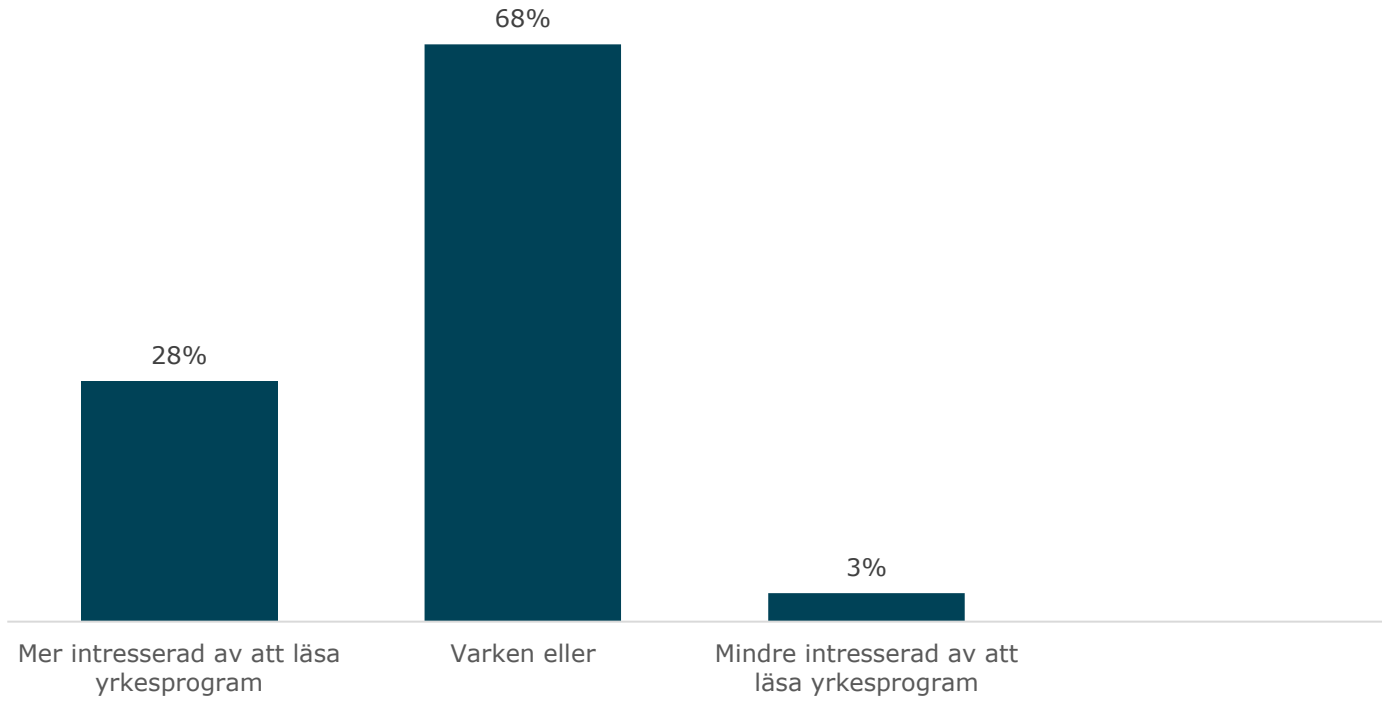

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

FOKUS:
KILLAR OCH TJEJER

Vilken är din inställning till yrkesprogram på gymnasiet i allmänhet?

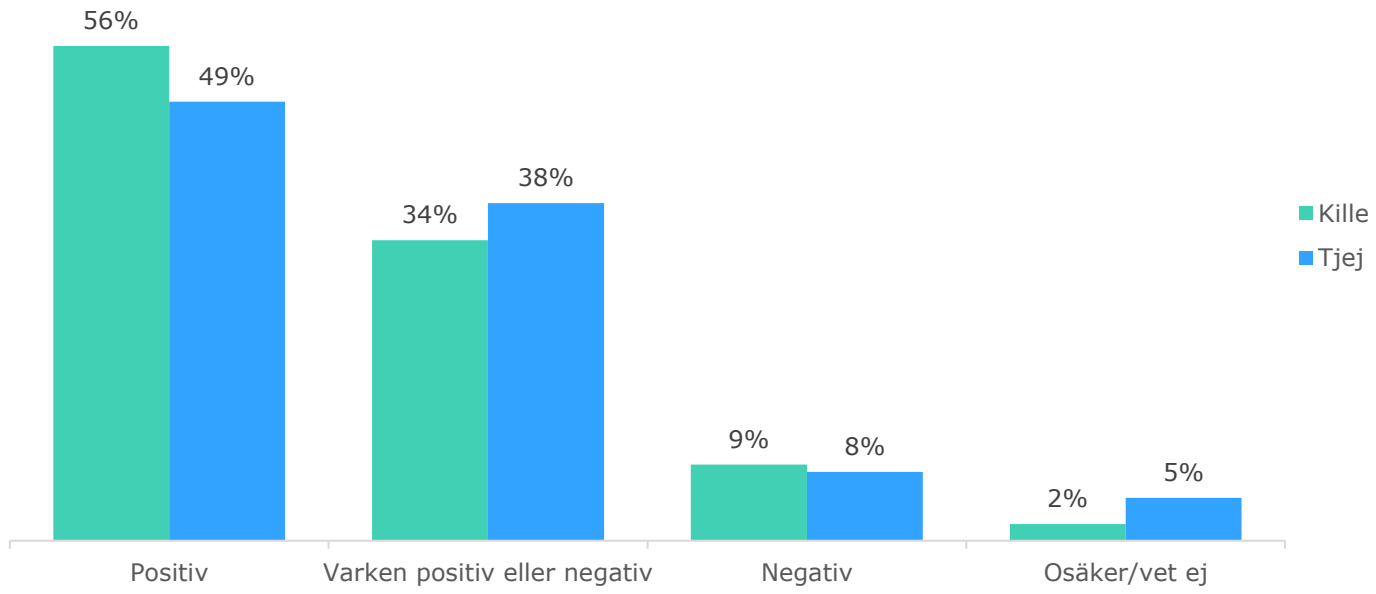

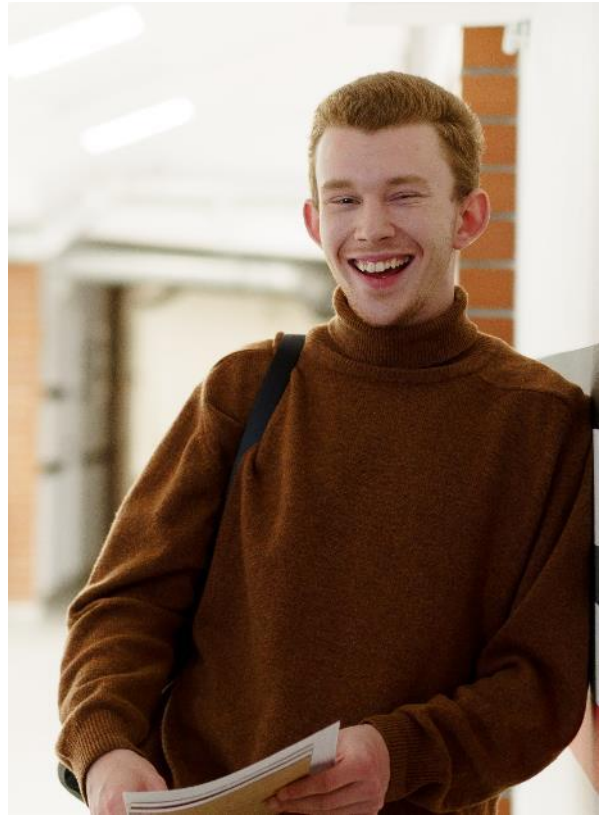

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Kan du tänka dig att gå ett yrkesprogram på gymnasiet?

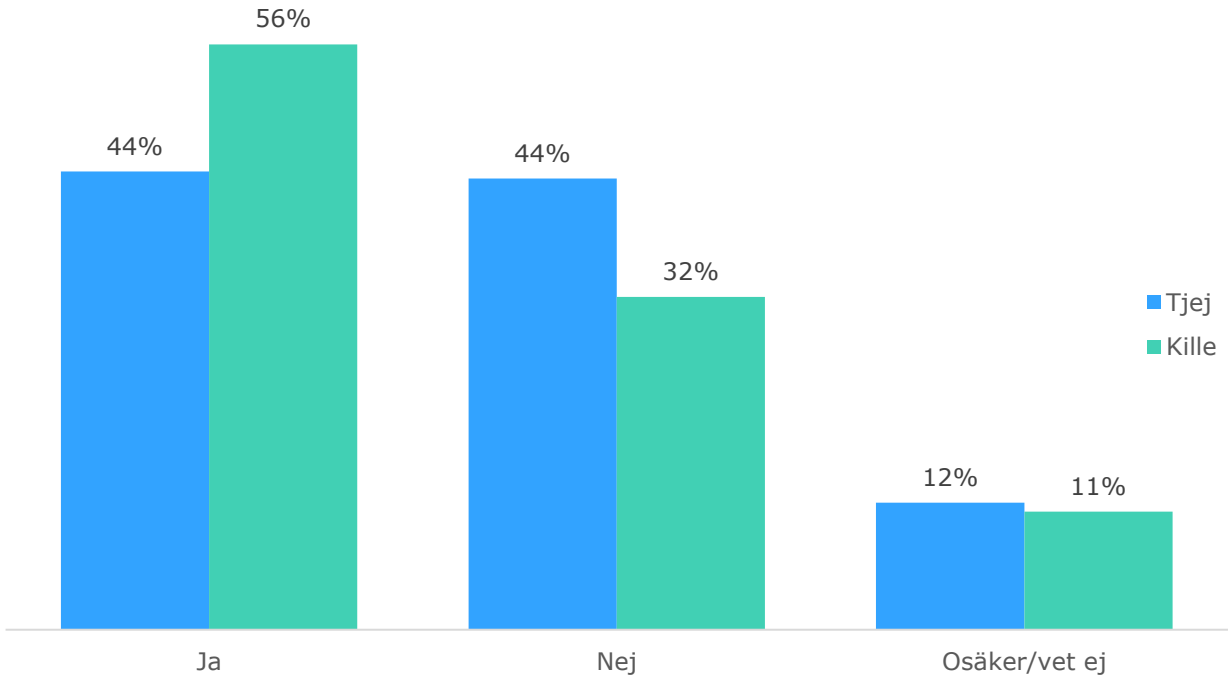

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Påstående: Att läsa yrkesprogram är ett smart val inför framtiden

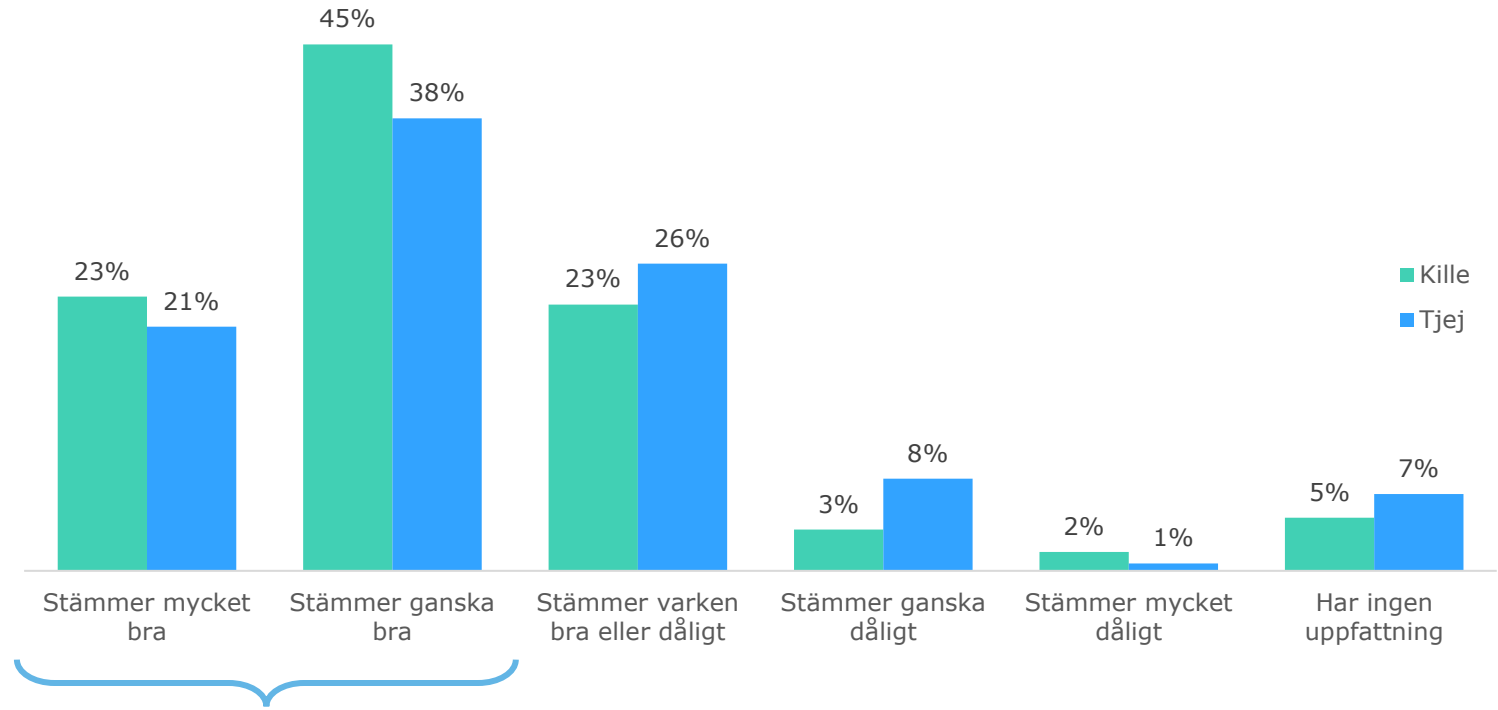

STÄMMER GANSKA + MYCKET BRA	Kille	Tjej
	68%	59%

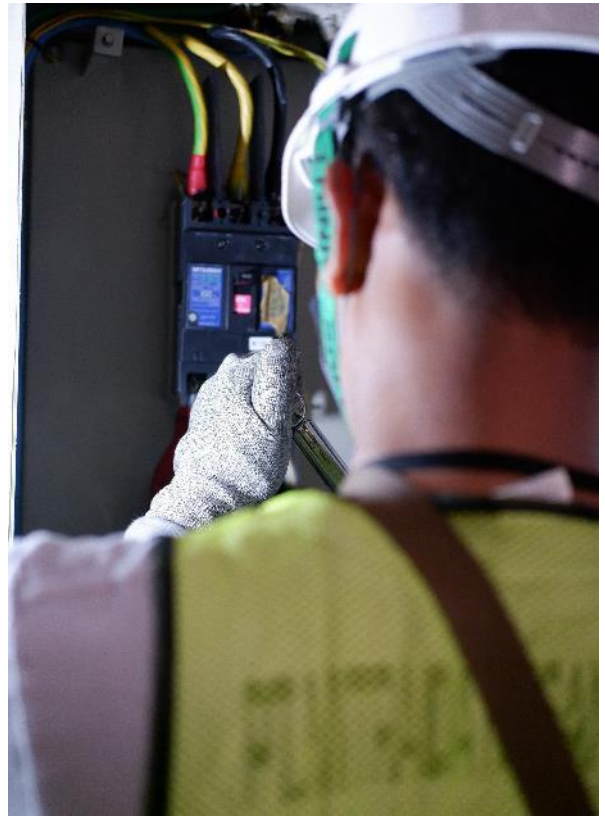

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Känner du till att automatisk högskolebehörighet, med möjlighet att välja bort, har införts för alla yrkesprogram från 2023?

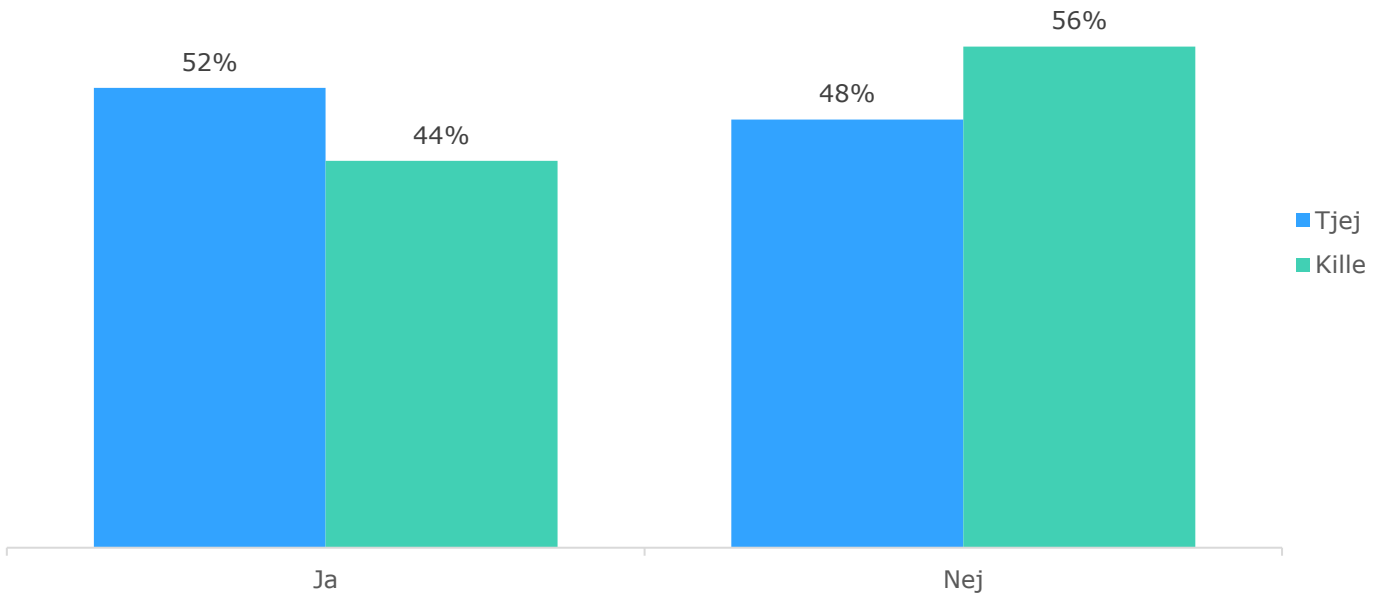

Ungdomsbarometern AB (c) 2024. Samtliga resultat och slutsatser häri presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

KONTAKT:

Ulrik Hoffman, VD Ungdomsbarometern

ulrik@ungdomsbarometern.se

Pontus Slättman, VD WorldSkills Sweden

pontus.slattman@worldskills.se

Om undersökningen:

Undersökningen genomfördes per mobiltelefon till ett slumpmässigt urval av totalt 500 svarande ungdomar i hela Sverige som går i åk 9 och är 15-16 år gamla i januari/februari 2016-2024. Resultaten har vägts med avseende på kön och förstahandsval av programtyp.

worldskills Sweden